

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A magyaros szellem.

(N. O.) Dr. Thaly Kálmán, a kiváló történész és politikus, Debreczennek negyedszázad óta országos képviselője mondotta legközelebb egyik irodalmi kör közgyűlésén, hogy Budapest nem olyan magyar, mint amilyennek sokan gondolják és hogy a nemzeti jellege bizony messze elmarad a francia és a német főváros nemzeti mértéke mögött.

Thalynak ez az éles megfigyelése nagyon helyén való. Mert sok az igazság abban, hogy Budapest bizony nem olyan magyar város, amilyen francia a franciának az ő kedves Párisa, amilyen német a porosznak az ő hatalmasan fellendülő Berlinje. Budapest mindentől távol van, nemcsak nyelvi, hanem bátran merem állítani, érzelmileg is.

Budapest sajtóságon egyesíti magában egy hirtelen fellendült empórium minden árnyoldalát, bár nem akarom azt állítani, hogy annak fényoldalai is ne volnának

benne feltalálhatók. Tény, hogy Budapest a lakosság számának óriási arányszámokban történt emelkedése és a város kiterjedésének nagyszabású fejlődése szempontjából egészen amerikai képet mutat. Kontinentális fogalmak szerint szinte képtelenség a mi fővárosunknak ez a fellendülése. De sajnos, magával is hordozza az ilyen hirtelen emelkedés minden rossz tulajdonságát, kivált — amire e helyütt különös súlyt helyezek — kulturális téren. Budapest lakossága nem egységes történelmi kultúra hatása alatt áll, hanem az ország minden vidékéről összesereglett, sőt a külföldről is bevándorolt nép konglomerátumát tárja elé. Ami régen jellegzetes volt benne, az már régen kihalt, az újabb kulturális színezete pedig nem egyszer nagyon is hevenyészett jellegű.

Távolról sem akarom ezzel azt mondani, hogy minden, ami a fővárosból származik, már nem lehetne a hamisítatlan kulturális zománcsal bevonva. Ilyen lehetetlenséget nem szabad állítani. Azonban lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy

Budapest nem képes a vidéket olyan nemzeti ihlettel illetni, amintre Berlin vagy Páris képes. Tehát Budapest mindenekelőtt nem elég nemzeties felfogású. Azután meg — ez talán nem kisebb baj — a mai viszonyok közt tulságos vállveregő modorban akar a vidékkel bánni, jóllehet azon az időn már régen tul vagyunk, amikor a vidék annyira elmaradt a főváros mögött, hogy közműveltségi téren csak szánakozó mosolyt válthatott ki a fővárosi ember előtt a vidékinek kultúrája.

Budapest nem eléggé magyar politikailag. Elég erre bizonyítékul az, ha visszagondolunk a darabantok idejében való szerepére. Nem mondom, hogy feltétlenül behódolt a darabantoknak, de bizony a nemzeti küzdelem idejében azt az energikus vezetést, amelyre egy ország fővárosa hivatva van, hiába kerestük nála.

S amilyen politikai tekintetben a főváros, olyan művészetben is. Nézzük végig a fővárosi színházak műsorát.

Nem tátong-e az ürességtől akármelyik színház, ha komoly da-

Sietős élet.

Irta és a Csokonai-kör jan. 30-iki felolvasó ülésén elmondta: Száva Gyula.

Egyszer csak azt láttam — sok dolgom között —
Hogy imé a bajsom serked némiképp,
S valami véletlen, ha meg nem akasztja,
Már a nyilvánosság terére kilép.
„Álljunk meg e pontnál, mert ez nagy eset”,
S nem állhattam meg, az élet kergetett!

Egyszer csak azt láttam — sok dolgom között —
S maig sem tudom, hogy mitől vagy miért,
Elég az hozzá, hogy bejelentés nélkül
Hajamat két oldalt megcsapta a dér.
„Még nagyobb eset! szólt benn egy néma vád:
De kerget az élet: hát tovább, tovább!

Már előre látom — sok dolgom között —
Majd mikor évődöm legszebb tervemen,
Egyszer csak valaki simogató kézzel
Gyöngéden, szeliden befogja szemem.
Legnagyobb eset lesz, no de fogadom,
Hogy már akkor aztán, akárki mit mond is,
S bármi munka lesz is, de abba hagyom.

A pária.

— A „Debreczen” eredeti tárcája. —
Irta: Nagy József.

Bezáródott mögötte az ajtó: a kórház
ajtaja. Mélyet, nagyot lélekzett.
Sovány, esontos arcán mély nyomokat
hagyott a kór, amely bilincsbe verte hete-
ken, hónapokon át.

Sokat szenvedett. Kiesi hija, hogy el nem
pusztult bele. És mégis jobb lett volna, ha
nem szabadult volna ki abból a nagy be-
tegségből.

Mi haszna van az életből, amely reá
nézve csak kin és gyötrelme? Semmi, éppen
semmi.

Akiknek van hova fordulni, ha éhesek,
van helyük hol nyugalomra hajtják fejüket,
azoknak érdemes élni, de akit elhagyott min-
denki: akinek nincs ereje keresztül törni ma-
gát a küzdő emberek tömkelegén, annak
jobb a kórház, jobb a föld mélyében...

Neki indította gyenge, erőtlén testét az
utczának. Rá bizta magát sorsára.

Talán majd akad valahol munkára.
Két fillérért, a mi egész vagyonát ké-
pezte, vett egy ujságot, hátha meg fog tudni
belőle valami biztatót. Hasztalan kutatott a
sorok között, nem talált szót munkáról.

Kenyérosztásról, jószívü adakozókról,
mulatságokról a szegények javára, irtak, de
munkást nem keresett, munkát nem kínált
senki.

Elkeseredett. Jobb volna eltemetni ön-
magát valahova, mint így nyomorultan
tengődni.

Az idő már alkonyatra hajlott s csak
reggel evett egy keveset a kórházban. Gyö-
törte az éhség.

Az utcákon sok ember járt. Ingadozó
léptekkel haladt ő is közöttük. Egyik oldal-
ról átment a másikra.

Az emberek jobbra-balra lökdösték. Egy
asszony úgy hátba lökte, hogy támlolygott.

Az éhség réme mindjobban üldözte.
Hol vegyen egy darabka kenyert, amikor
egyetlen fillér nélkül áll.

Hol keressen munkát s vajjon adnak-e
ilyen beteges kinézésű embernek, amikor
vannak elegendő fiatal, erős munkanélküliek.
Rohamosan kezd sötétedni. Az üzlete-
ket becsukják s az egész utcasarkon egy
csemege üzlet van még nyitva.

Megáll a kirakat előtt és bambán bá-
mulja az ingyenc ételeket. Milyen étvágy-
gerjesztően néz itt ki minden!

A testét, vagy inkább a gyomrát fölíz-
gatták a látottak.

Sok pénzbe kerülhetnek ezek az ételek.

Debreczeni Első Takarékpénztári részvényeket
vagy ezen részvények után járó elővételi jogokat legmagasabb
áron vásárol

Klár Andor bankirodája

Debreczen, Deák Ferecz-u. 9. Telefon 445.

rabot hoznak a felszínre? de nincs e mindennap telve a Vigszinház? Az opera nézőtere sokszor üres, de az orfeumokba délután már nem lehet jegyet kapni.

És vajjon nem komikus-e, hogy egy-egy igazi művészi szemponból igazán jelentéktelen primadonnának a legesekebb jelentőségű intimitásain, hogy tudnak rágódni a fővárosi lapok heteken át? Hogy egy Fedák Sári-féle esetet oly terjedelmesen tárgyalnak — bizonyára, mert a publikumuk szereti az ilyesmit — mintha attól függne a haza sorsa? Bezzeg csak csinálna egyszerűen ilyesmit a „jó“ vidéki sajtó, elkeresztelnék azt mucsainak és mindennek! De mert Budapestről jön, hát az egész ország egy héten át ne érdeklődjék más iránt, mint hogy ez vagy az a színész nő minő okokból lépett fel, vagy nem lépett fel?

Az irodalom terén sem tapasztalhatjuk azt, hogy Budapesten tulajdonképpen a magyar nemzeti irányt ápolná. Ellenkezőleg. Minden modern iskola, amely lekicsinyli tiszteletreméltó tradícióinkat, felrugja nemzeti formáinkat, elbeszélő modorunkat, onnan indul ki.

Mindezeket Thaly Kálmán nyilatkozatának az ötletéből kívántam konstatálni, mert bizony az igazi magyar lélek a vidék hamisítatlan, őszinte gondolkodásában sokkal inkább fellelhető, mint a főváros zsufolt kávéházainak a tükörlablakai mögött.

Politikai hírek.

Polónyi lemondott. A félhivatalos Budapesti Tudósító ma déli kiadásában a következőket jelenti: Polónyi Géza igazságügyminiszter

Nem is szegény emberek eszik ezt, hanem az urak.

Nagy gondal olvasta el a fölőjök irt áratát és amint így belemerült a szemlézésbe, elfelejtette néhány pillanatra a maga nyomorúságát.

Időközben teljesen kihaltak az utcák. Ment, mendegélt, végre kiért a Duna sorra. Nagyön elfáradt, hát leült a járda szélére. Így maradt sokáig, míg tagjai meg nem gémberedtek. Elgondolkozott élete folyása felett. Hogy tüntek el álmai, az ifjuság éveiben kitűzött cél; a szép remények egész sorozata, mind, mind elmúlt, csak egyedül ő maradt meg, a fellegrárok fizikai romja, a beteg testű és lelkü roskatag ember.

— Ah!... — sóhajtott fel nyomorúságában, de gondolatának folytatását magába rejtette. Már csak egy kívánsága volt: — a halál.

Körülte minden csendes és hideg volt, mint a sirban.

Az éhség és hidegség kinozta. Egyszerre rendőrök lépteit hallja.

Megijedt. Felugrott és mint aki esztét veszítette elrohant.

A mellékutakon csavargott egy ideig, Ismét egy hidra jutott. Elmerengve állott a

ma délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnöknek átnyújtotta írásban miniszteri állásáról szóló lemondását.

Általános választások Ausztriában.

— A Wiener Zeitung egy 1907. év január 30-án kelt császári pátenst közöl, mely a Reitschath képviselőházának feloszlására és az új választások megtartására vonatkozik. A császári pátons a következőket mondja: Mi I. Ferenc József, Isten kegyelméből Ausztria császára, Magyarország apostoli királya, Csehország királya stb. közhírré és köztudomásúvá tesszük: 1. A Reitschath képviselőháza feloszlattatik. 2. Az új általános képviselőházi választások azonnal megkezdendők. Kelt Bécsben, 1907. január 30-án.

Ferenc József s. k.

Azután az összes miniszterj aláírások következnek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 30.

Elnök: Rakovszky István.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök több előterjesztést tesz.

Interpellációk.

A jegyző jelenti, hogy az interpelláció könyvbe a következők jegyezték be interpellációt: Brediceanu Coriolan a csendőrségnek a németbogsáni választásra való kirendelése tárgyában a belügyminiszterhez, Vlád Aurél a Courrière Européen kitiltása tárgyában a kerekedelmi miniszterhez.

A Ház elhatározza, hogy fél kettőkor hallgatja meg az interpellációkat.

Az appropriáció.

Farkasházy Zsigmond: Már a pénzügyi tárca költségvetésénél akart felszólalni, de a házszabályok ak szokásossá vált szigorú magyarázására, mely a szólásszabadságot nem szíveli, sőt csökkenteni s melyet a maga részéről megengedhetőnek nem tart, e tériette őt eredeti szándékától (Zaj.)

Az elnök: A házszabályok betartására az elnökség örködik. Kéri a szónokot, tar-

tózkodjék az ilyen értelmű bírálatról. (Helyeslés.)

Farkasházy Zsigmond: A pénzkészletek felhalmozását károsnak tartja, az sem felel meg a helyes gazdálkodás elveinek, hogy az állam függő kölcsönöket vesz fel, mikor arra szüksége nincs. Az államvasutakról szólva, elmondja, hogy az államvasutak tönk szélére jutott. (Nagy zaj.) Az igazságot meg kell mondani. (Folytonos nagy zaj.)

Okolicsányi László: Nem hazafias beszéd.

Ugron Gábor: nem lehet itt ilyeneket mondani.

Farkasházy Zsigmond: A külföldön mondják.

Ugron Gábor: Ez nem igaz!

Elnök (csenget): Kérem, ne tessék a szónokot zavarni.

Farkasházy Zsigmond: Nem a mai kormányt vádolja ezekkel az állapotokkal, de nem lehet túrni azt, hogy a régi rendszer emberei üljenek benn az államvasutak igazgatóságában és lejáratják Kossuth Ferenc szent nevét, ezt a nagy és érinthetetlen erkölcsi tőkét, melyet benne bírnak. (Zajos helyeslés.)

Halász Lajos: El kell csapni Ludvigot.

Farkasházy Zsigmond: Ohajtandónak és kívánatosnak tartja, hogy egy hazafias, tisztességes ellenzők belátható időn belül megalakuljon. (Derűtlenség.)

Lázár Pál: Hát menj ellenzékbe!

Farkasházy Zsigmond: A kormány iránt való bizalomból a javaslatot megszá- vazza.

Nemzetiségi hang.

Goldis László: Történeti adatokkal bizonyítja, hogy a magyar nemesség mindig elnyomta a nemzetiségeket, pedig a nemzetiségek előbb itt voltak, mint a magyarok. (Nagy zaj.)

Geréb János: Az oláhok csak a tizenharmadik században jöttek be.

Goldis László: Igaztalanok tartja azt, hogy a koalíció csak azt tartja hazafinak, aki az ő kötelékébe tartozik. A nemzetiségi párt politikája nem államellenes. Ezután részletesen taglalja Andrássy gróf november 26-iki beszédét.

Elnök: A VII. számú karzatot figyelemzetti, hogy csendben legyen. (Nagy derűtlenség.)

Goldis László: Az appropriációt bizalmi kérdésnek tekinti, ő pedig bizalmatlansággal van a kormány iránt s ezért a javaslatot nem szavazza meg.

karfához támaszkodva, szemeivel lebámult a mélybe. Vastag jégpáncél fedte a vizet.

Ha le is ugrik, legfeljebb a lábát töri ki...

Tovább szötte gondolatait az életről, a nyomorúságról. Ha valaki most egy tányér levest nyujtana feléje, de megesekólná a kezét érte...

Muzsikaszó ütötte meg a füleit. Valamilyik bálteremből eredtek a hangok.

Milyen jó is lehet azoknak, akik bálozhatnak, akiknek urasan folyhat az élet, de ő neki...

Kezét ökölbe szorította és már-már szitokra nyitak ajkai, amikor eszébe jutottak az újság sorok; annak a bálnak haszna, amelyből jut holnap öneki egy darab kenyér.

Csak holnapig kell éheznie és akkor majd ő feléje is nyujtanak egy darab kenyeret, hogy ne halljon meg éhen.

Feltámadt benne az élet ösztöne. Ment tovább. A fürdőviz kifolyásánál a kokat látott. Közibük ment. Látta, hogy amolyan lakás nélküli emberek, akik ide jönnek éjjelre s itt hálnak meg a fürdőből kifolyó meleg vízben. Ő is úgy tett, mint a többiek: levetkőzött és bement a vízbe, ott töltötte az éjszakát.

Réggel aztán tovább rőtta az utcákat,

miközben megakadt a szeme egy-egy vonzó kirakaton.

A gyomrában görcsöket érzett. Éhes, nagyon éhes volt. — Egy kávéház mellé ért, meredt szemekkel bámult egy urat, aki éppen reggelizett. A pincér elpírogat a onnét. Mint a kiveret kutya, csendesen elsomolygott. Érezte, hogy nem illőt cselekedett, de mit tehetett ő arról, hogy az éhes embernek nincs illemtudása.

Végre odaért, ahol kenyeret osztottak. Sok ember volt itt együtt. Mindannyi kiaszott, csontos arcu, sárga bőrrel, mélyen fekvő, sóvár szemekkel.

Kenyeret vártak. Csupa kenyeret. Menynyi minden rejlett e szóban: kenyér... Egy megváltás; egy Messias ez, amely megvéd a büntől, megment a kínzó éhségtől.

Kiosztották az első darab kenyeret. A nyál összefutott a szájában, amint megpillantotta.

A rohanó embertömegben át utat tört magának. A kezét messze előre nyujtotta a levegőben.

Rákerült a sor. Amint markába kapta a friss, puha, gőzölgő kenyeret, nem is ment, de rohant ki a tömegből. A többiek szőlítoták, hogy menjen velük a másik negyedben kolbászért. Nem ment. Megelégszik ő kenyér-

Üzletünket áthelyeztük PIAC-UTCA 28. szám alá, a (nagy) tőzsde mellé. — SZÉP és TARTÓS CIPŐK csakis nálunk szerezhetők be, ahol mérték utáni megrendelések is eszközölhetnek. — Tisztelettel

ELFENBEIN és KLEIN.

Egyház és iskola.

A közigazgatási tanfolyam vizsgái.

A községi közigazgatási tanfolyamon tegnap fejeződtek be az első félévi vizsgák. A jövő félévi tanrend megállapítása végett a vármegyeházán ma előadói értekezlet lesz, melyen Czeglédy Mihály dr. igazgató elnököl.

Számonkérő bizottság. Az ev. ref. egyház számonkérő bizottsága most megalakulván, abban az elnöki teendőket a presbiterium elnöksége látja el, míg a bizottság tagjai a lelkészek kivül: dr. Kocsár Gábor, Juhász Ignác, Roncsik Lajos, Oláh Károly és Bészler Károly.

A Csokonai-kör felolvasó ülése.

— január 30.

A Csokonai-kör, amely egyre előkelőbb formákat mutat, tegnap délután fényes sikerű felolvasó ülést tartott a kollégium dísztermében. Debreczen hűsége irodalmi közönsége tegnap is megtöltötte az üléstermet, amelyben régóta nem hangzott el annyi taps és éljen, mint tegnap.

A felolvasó ülés lefolyásáról az alábbi részletes tudósítás ad számot:

Szávay Gyula, a kör alelnöke a közönség üdvözlésével öt óra után nyitotta meg az ülést.

Elsőnek Szávay Zoltán, a tehetséges fiatal poéta ült a felolvasó asztalhoz s négy igen szép költeményét olvasta fel. Az utolsónak hagyott, riadószzerű költeménynek viharos hatása volt. A felolvasott versek közül ime itt a legbájosabb:

Megtérés:

Eretnek voltam mostanáig,
Kihalt szivemből már a hit,
S az Ur, hogy megjavítsa lelkem,
Elémbe küldött valakit.

Ki forrón, hosszan rámtekintett,
S engem szegény eretneket,
Sötét szemének máglyalángján
Igazhívóvé égetett.

rel is. Jó ez a szegényember gyomrának. — Szerény a szegény ember gyomra, nem kell annak fácán pesenye, sem pezsgő. Megelégszik kenyérral meg vassal.

Nem birta tovább, agyott harapott a kenyérből, s hatalmas falatokban eszszott le az édes, drága, jó kenyér. Meg se rágta, csak úgy nyelte, s milyen mennyei élvezetet okozott ez neki.

Ah, ezt az egyetlen gyönyörűséget a gazdagok semmi pénzen sem tudják megvásárolni.

Ezt a gyönyörűséget csak a szegények élvezik.

Mégis milyen jó, hogy azok az ő élvezetük mellett rájuk is gondolnak, nekik is juttatnak az elszórt morzsákból. Mi lett volna annyi sokakból, akiknek nem volt hova fordulni egy falatka édes kenyérért. — Így gondolkozott, miközben örömeiben feldöntötte a járókelőket, annyira rohant.

Az emberek megbámulták a rongyos alakot, aki mind a két kezében kenyeret szorongatott.

Hébe-hóba meg-megurott és kurjongott örömeiben, mintha megháborodott lett volna. A járókelők megnevették, de volt, aki szánakozva mondta utána:

— Szegény pária!

Varju János kegyesrendi tanár, akinek nem rég me jelent művelődéstörténeti munkáját a magyar sajtó osztatlan elismeréssel fogadta, a tudós komoly előadásával olvasott fel kedves, eleven, magyar képeket a régi jó időkben. A protestáns kor gazdasági irodalmi és művészeti törekvéseiről, a családi élet bensőségéről és sok egyéb kedves dologról beszélt a tudós tanár, akinek felolvasát sok-sok éljennel s egy primadonnának is becsületére váló sok kihívással jutalmazták meg.

Gál Zoltán öt modern mesét olvasott fel. A meséknek ujszerű célzatai, művésziessen szép stílusa s az író könnyed előadási módja tetszettek meg a közönségnek, amely buzgón tapsolt a fiatal poétának. — Ez ötletes kis meséket közelebb tárcarovatunkban közölni fogjuk.

Dr. Molnár István nagyértékű essay-t írt Bandelair-nek, a francia nagy dekadens költőjének költészetéről. Ez a Bandelair, amint kiderült a felolvasásból is, nem is annyira dekadens, mint inkább nyílt, őszinte, becsületes költő, aki nem öltöztet, nem szépít, hanem a meztelenül szépet s a meztelenül csunyát tárja elénk. Kevés a hely, hogy itt bírálatai alakjában újabb Bandelair-értekezést adjunk, csak arra utalunk hát még, hogy Molnár dr. alaposan tanulmányozta, költői lélekkel értette meg és nagyon sok ügyességgel ismertette szűk helyen a nagy új költőt. A fordításai, miket az értekezés illusztrálására szurt közbe, szintén irodalmi becsületesek. A kis tanulmányt különben a gyönyörű Molnár helyett Kardos Albert dr. titkár mutatta be, a távollevő szerzőnek szánt tapsokat akaratlanul magának szerezvén meg.

Az ülés fénypontja a Szávay Gyula száma volt. A jeles költő, akinek végtelenül kedves előadó modorát tegnap is megbámultuk s kiélveztük, egy csomó újabb gyöngyét mutatta be az ő folyton fejlődő költészetének. Az apróbb versek egyikét tárcarovatunkban találja az olvasó. Irodalmi eseményszámba ment, hogy Szávay *Az ezüst pohár* című gyönyörű elbeszélő költeményét is itt mutatta be az este. A hallgatóság feszült figyelemmel, meleg érdeklődéssel figyelt, sok elismeréssel s nagy örömmel tapsolt Szávaynak.

A felolvasó ülés hét óra előtt pár perccel ért véget.

Városháza és vármegye.

Az alkotmányvédő-bizottság jelentése. Az alkotmányvédő-bizottság terjedelmes jelentését, melyet a keddi közgyűlésen Veszprémi Imre főjegyző terjesztett elő, a jövő héten a tanács kinyomatja s eljuttatja a törvényhatósági bizottság minden tagjához. A szép jelentést annakidején mi is részletesen fogjuk ismertetni.

Hitelesítő közgyűlés. Veszprémi Zoltán főispán elnöklete mellett tegnap délután 3 órakor hitelesítő közgyűlés volt a városháza nagytermében. A közgyűlés a 29 iki közgyűlés tárgyainak jegyzőkönyvét hitelesítette.

A javítóintézet ügye. A második javítóintézetnek Debreczenben leendő felállítására érdekében a közgyűlés tudvalevőleg elfogadta azt az emlékiratot, melyet az árva-

széki elnökség dolgozott ki. A memorandumot ma küldik fel az igazságügyminiszterhez.

A fordító osztály áthelyezése. A belügyminiszter leiratban tudatta Debreczen városával, hogy az idegen nyelvekre fordító osztályt a miniszterelnökségtől átették a belügyminisztériumba. S mivel nemcsak hivatalok, hanem igen gyakran a nagyközönség köréből is igénybe veszik a fordító osztályt, kívánatos, hogy erről a legszélesebb körben tudomást szerezzenek.

El Amerikába. Az alispáni hivataltól tegnap a következők nyertek Amerikába szóló kivándorlási utlevelet: Kuti Zsigmond, Z. Fekete Mihály, Fülep Gergely, K. Nagy István és Szabó Imre Hajduböszörményből.

A redeni bányaszerencsétlenség.

—
Másfél száz halott.

—
Rettenetes részletek.

—
Távirati tudósítás. —

— január 31.

A németországi rettenetes bányaszerencsétlenség egész Európa népét fölizzgatta. A katasztrófa borzalmas részleteiről az alábbi távirati tudósítások adnak hírt:

Redenből jelentik: Hivatalosan eddig 148 halottat állapították meg, kik közül 62-öt hozták fel. A többi még lenn van a bányában. A bildstocki tárna szellőztetőjében felfogott gázokat megvizsgálás végett a saarbrückeni laboratóriumba vitték. A vizsgálat eredményétől függ, hogy le lehet-e venni a tárna a mentés folytatása végett. A bányatérben anyák, asszonyok és leányok állanak, kik hozzátartozóikról kérdezősködnének. Százzámra érkeznek táviratok is, melyekben szülők és rokonok kérnek családtagjaikról felvilágosítást. Epp most hozzák az első koporsókat az áldozatok részére. Barnára csiszolt ládnak, fénylő fémveretekkel. — Végtelen sorban fekszenek egymás mellett abban a barakkban, hol a munkások gyülekezni szoktak, s ájukban papírszelettel, melyre nevük van felírva. Javarást csak munkaszámukról ismerik fel, mert az arcuk a felismerhetlenségig eltorzultak. — Tegnap a halottakhoz csak a legközelebből érdekelteket bocsátották be, ma azonban mindenki bemehet. A tágas csarnok szivetrázó jelenetek színhelye. Lelkészek és apácák, asszonyokat és leányokat vezetnek be, kik férjeiket, apáikat és fiakat keresik. Két asszony, lelkészek által támogatva lép be. A bejáratnál két félig elszenesedett holttest fekszik, közöttük cipő és néhány rongyos ruhadarab. Eles sikoly hallatszik és az egyik asszony jajveszékelve lerogy, férjére ismert a holttestben. A másik asszony egy másiknál fivérét ismeri fel. Melettük egy fiatal leány zokog halkán, de keservesen. Egy halott van előtte. A jegyese. Tíz nap mulva lett volna az esküvő. — A tömeg egyre sűrűbben tolong a kapuk és bejáratok körül. Tíz-tíz emberből álló csoportokban bocsátják be őket a halottakhoz.

Berlin, január 30. Redenből jelentik: Welsen főbányász, ki csapatával délután négy órakor visszajött a bányából, a következőket beszéli: Megállapítottuk, hogy a tűz teljesen megszűnt és a mentők többé nincsenek veszélyben. Több tárnat bejártam és utközben 92 holttestet találtam. Olyan helyzetben fekszenek, amely elárulja, hogy a robbanás azonnal megölte őket. A halottak

Ekszer, órák, naszajándékok a legolcsóbb árakban kaphatók

BORSOS KATA

ékszeráru raktárában

Piac-u. 44. szám a.

kettesével, hármasával szétszórva hevernek az egyes tárnákban, azokon a helyeken, ahol dolgoztak. Minthogy a veszedelem megszűnt, elrendeltem a mentési munkálatok folytatását. Tegnap is csak akkor szüntettem meg a mentési munkálatokat, amikor megállapítottam, hogy minden bányász, kit addig nem sikerült megmenteni, már halott. A tárnák fekvése itt más, mint Courriéresben. Miután a bányafelügyelőség a mentőszemélyzetet délelőtt kihallgatta, most meglehetősen összetűgő képe áll előttünk a katasztrófának. A robbanás a bányászokat abban a pillanatban lepte meg, amikor a munkát megkezdeni akarták. Sokan felső testükről már levették a ruhát, hogy átöltözzenek. A robbanás az ötödik tárna keleti részében történt. A császár születésnapja miatt szerencsére aránylag igen kevés ember ment le. A robbanás könnyű, tompa ütés által vált érezhetővé. Gázfelhők vonultak a légtárna felé és jelezték a veszedelmet. A 400 veszedelembe jutott emberből 60 a bánya nyugoti részében az Einik tárnán át elmenekültek. Mások a 3. számú tárnán át menekültek.

St.-Johann, január 30. A bányakatasztrófiáról még a következőket jelentik: A robbanás oly hirtelen történt és oly hatalmas volt, hogy szakemberek nézete szerint az ott levő bányamunkásokat azonnal megölte. A Saar kerület összes bányatelepeinek mentőcsapatai különvonatokkal ideérkeztek és azonnal munkához láttak. Eddig 77 holttestet hoztak fel, amelyek oly rettenetesen szét vannak roncsozva, hogy az agnoszkálás igen nehéz. 25 súlyosan sebesültet hoztak felszínre. A bányagazgatóság szerint a halottak és eltűntek száma 158. Eddig 30.000 márkát gyűjtöttek a visszamaradtok fölségélyezésére és nagyobb összegeket várnak. Egy özvegy három fiát veszítette el. Egy fiatal asszony megőrült, mikor férje holttestét meglátta, egy másik asszony ajultan rogyott össze, mikor halottnak vélt férjét maga előtt látta.

Páris, január 30. Vilmos császár Fallières elnökhöz a következő táviratot intézte: Mélyen meghatva azon szíves részvételtől, amelyet ön azon borzalmas katasztrófa alkalmával tanúsított, amely derék bányászaink közül annyi áldozatot követelt, arra kérem elnök ur, fogadja mélyen érzett őszinte hálámát és legyen meggyőződve arról, hogy a Saar terület egész lakossága, amelyet a katasztrófa oly mély gyászba ejtett, ugyiszintén az egész német nemzet rokonszenvét és részvétét teljes mértékben méltányolja.

Irodalom.

(A Bessenyei-kör estélye. A nyiregyházi Bessenyei-kör folyó 1907. évi február hó 3-án, vasárnap, este 8 órakor, a „Korona szálló disztermében estét rendez, melyre tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: I. 1. Beriot: Hangverseny (VII-dik). Vonós melodeon egyes. Előadja: Grünvald Richard. Zongorán kíséri dr. Popini Albertné urnő. 2. Schubert: a) „Du bist die Ruh.“ b) „Suleika I.“ c) „Der Tod u. das Mädchen.“ d) Rastlose Liebe.“ Éneklő *Gulp* Julia urnő. — II. 1. Grünvald Richard: Magyar Ábránd. Citerán előadja: a szerző. 2. Brahms: a) „Von ewiger Liebe.“ b) „Immer leiser wird mein Schlummer.“ c) „Vergebliches Ständchen.“ Wolf: a) „Gesang Weylas.“ b) „In dem Schatten meiner Locken.“ Éneklő *Culp* Julia urhölgy. — A műsor egyes számai alatt a terem ajtait zárva tartja a rendezőség.

Színház.

Műsor.

Csütörtök. „Csikós.“ Népszínmű „A“ bérlet.
Péntek. „Gül-Baba.“ Operette. „B“ bérlet.
Szombat. D. u. „János vitéz.“ Rege. —
Este: „Falusiak.“ Vigjáték. „C“ bérlet.
Vasárnap. „Két Hippolit.“ Operette. —
Este. „A vig özvegy.“ Operette. (Kis bérlet.)

* **Pillangó csata.** Szentgyörgyi István *Sudermann* hatásos színművében, Winkelmann gyáros szerepében ragyogtatta tegnap őseredeti művészetét. A közönség minden jelenése után tüntetőleg tapsolt a vendégművészeknek, akinek nyílt színen is meg kellett jelenni a tetszésnyilvánításokra. Mellette *Szabó* Irma hódított, Rózsika kedves szerepének szintén művészi módon való ábrázolásával. Nagyon tetszett *Sarkadi* Vilmos egy idegbeteg igazgató-tanító pompás karrirozásáért s hozzájárultak a sikerhez *Ardai* Ida, *Hahnel* Aranka, *Ternyey* Lajos, *Deésy* Alfréd, *Bérczy* Ernő, *mag* Lukács *Juliska* ismét egy nem neki való szerephez jutott.

* **A Gül baba.** Martos és Husz társ-szerzők kedves operettje hosszabb pihenés után holnap ismét színpadra. Gábort ezúttal ismét *Zilahyné* éneklő. A többi szereplők a régiek.

* **Ifjúsági előadás.** A Petőfi költe ményéből dramatizált *János vitéz* regéből folynak most a próbák. A rendkívül szórakoztató darab tele van szebbnél-szebb dallalokkal, táncokkal. *János vitéz* *Árkosy* játssza, kivüle hálás szerepe van *Fóthy* *Fridának*. Az előadásban részt vesz csaknem az egész személyzet.

* **A közönség szíves figyelmébe.** Mindazok kik a „Kis áruló“ daljátéknak premierjére, mely február 4-én, hétfőn általános bérlet szünetben lesz megtartva, a szerzőknél páholyt és támlásszéket jegyeztek elő helyeiket kiválthatják a színházi pénztárnál, február 1. és 2-ik napján, pénteken és szombaton. A kinem váltott valamint az elő nem jegyzett helyek február 3-án kaphatók.

* **A falusiak.** Szigethi József pompás vigjátékára készül most a személyzet, melyben *Zilahy* igazgató ismét ragyogtatni fogja aranyos humorát. A többi szereplők. *Szabó* *Irma*, *Ardai* *Ida*, *Békés*, *Ternyei* szintén hálás szerephez jutottak.

* **Szintársulatunk Nyiregyházán.** A debreczeni szintársulat hétfőtől kezdve négy estén keresztül előadásokat fog tartani Nyiregyházán. — Színpadra kerülnek hétfőn *A Tolvaj*, kedden *Falusiak*, szerdán *Lucifer*, csütörtökön *A Csöppség*.

Mulatságok.

Csizmadiák bálja. — A Debreczeni Csizmadia Társulat tagjai között alakult Temetkezési-Egylet 1907 február 6-án, szerdán a „Korona“-vendéglő disztermében saját pénztára javára, jótékony célu táncvigalmat rendez. Kezdeté este 7 órakor. Belépti-díj tetszés szerint. Ételekről és italokról a rendezőség gondoskodik.

A Szent-László Dalegylet a jövő hó február 9-én, szombaton este tartja meg a vasuti vendéglő éttermeiben farsangi Vig-

télyét, melyre a meghívók a mai napon szétküldettek. Az ügyesen összeállított és gazdag műsorból tájékoztatást szerezhet az érdeklődő n. közönség, hogy a rendezőség azon buzgólkodott, miszerint az estét a legfinomabb igényeknek is élvezetessé tegye s amellet pedig kellemes szórakoztató és emlékezetes legyen.

A fodrász ifjuság bálja február 10-én lesz a Bika-szálloda disztermében. A mulatság iránt igen nagy az érdeklődés, ami nem is csoda, mert a fodrászok mulatsága mindenkor jól szokott sikerülni.

Hirek.

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépés-folyosóján. Telefon 412 ...

A rendőrség mult éve.

Bűnügyi és kihallgatási ügy-forgalom.

— január 31.

Ninesen Debreczen városának forgalmasabb hivatala, mint a rendőrség bűnügyi osztálya. Itt fordul meg minden a rendészettel kapcsolatos dolog s megfordul ott a város lakosságának kilenczederése a nagy ügyes-bajos dolgaival. Szökött eselőd és ellopott eszima, koremsai verekedés és hamis kutya harapása, feltört üzlet és kitiltott esavargó és véres rablógylkosság és életunt borbélylegény mind ide tartozik, mind itt nyer elintézt.

Ezekről az ügyekről most készítette el a bűnügyi-osztály a mult évről szóló kimutatást, melyből közöljük az alábbi adatokat:

A rendőrség bűnügyi-osztályához a mult évben 10,936 iktatott ügydarab érkezett. — Ebből 1955 bűnügyi, 4892 kihágási 4089 igazgatási (pénzbehajtás, tolonc és másféle ügydarab).

Letartóztatott a rendőrség 2610 egyént, ebből az ügyszészségnek átadatott különféle büncselekményekért 103 fogoly, eltoloncoltak a városról 772 egyént, átmeneti toloncként továbbítottak 533 egyént.

A mult évben a rendőrség öt izben tartott razzziát, amely alkalommal száznál több gyanus egyént tartóztatott le és távolítottak el.

A rendőrség 4892 kihágási ügyben 41,995,60 korona pénzbüntetést szabott ki. Ebből 12,690 korona folyt be, a többit leülték az elítéltek.

Az életuntakat illetőleg 1906. évben Debreczenben 32 öngyilkosság történt és lövés által 7, mérgezés által 16, akasztás útján 8, megfuladás útján 1. Baleset 42 volt, amely esetek között a helyi-vasut 1, az államvasut pedig 4 elgázolással szerepelnek.

Különösen öt nevezetes bűnügyi foglalkoztatta a mult évben a rendőrséget. Az év elején a *Kovács* Gusztáv darabant-főispán megverése nyomán megindított nyomozás, amelyet *Tóth* János államrendőrségi kirendelt főkapitány vezetett és irányított. Csaknem egész éven át folytatólagos nyomozást végzett a rendőrség *Sóvágó* János és társai bűnügyében. Sok dolgot adott a bűnügyi osztálynak *Pasztorné* dolga, még többet *Kulhanek* Adolf pénzhamisítási szélhámoságai. Az év végén országos hírű nyomozása volt rendőrségünknek a *László-Sarkady*-féle ügyben.

Az elmúlt esztendőben a rendőrség derekas, nagy munkát végzett, amennyiben

ROSE DEZSŐ

ékszerkereskedése
DEBRECZEN, Piacz-utca, Hungária-kávéház mellett.
Specialista modern ujdonságokban.

egyrészt a lakásosztogatókat a két Radontafi elfogásával úgy elriasztotta, hogy egész nyáron át még kísérlet sem volt lakások osztogatóira, másrészt csak az év utolsó hónapjában 23 veszélyes egyént adott át az ügyészségnek; épen a legveszedelmesebb helybeli és kitiltott utonállók és osztogatókat, akiket ha idejekorán ártalmatlanná nem tett volna a rendőrség, most e hideg és nehéz időben a lakosság élet és vagyonbiztonságára valósággal rettegettek lettek volna.

Nagy jelentősége, dicséretes, nehéz munkáját a rendőrség bünyői osztálya olyan rozoga és egészségtelen városi épületben teljesíti, amelynek tulajdonosát, ha magán emberé volna az a ház, az egészség elleni kihágások miatt nyakra-főre büntetnék.

A bünyői osztálynál a főnök, aki egyszersmind főkapitányhelyettes, vezetésével 4 rendőrfogalmazó és 4 nyomozó rendőrbiztos megfelelő segédzemélyzettel végez igen nagy munkát állandó erőmegfeszítéssel és lankadatlan buzgalommal.

— **Holnap lesz tüzelő fa.** Annak dacára, hogy a sajtó tájékoztatta már a városi fakészlet beszállítási idejéről a közönséget, tegnap is összeverődött néhány száz ember a városháza folyosóin, főleg pedig a házipénztár előtt. Valamennyien fát akartak venni. A tömeget, mely ezuttal is nyugtalanul viselte magát, rendőri segedelemmel távolították el. Az erdőmester legújabb jelentése szerint esütőtörkөн lesz fa.

— **Felolvasás a Kereskedelmi Akadémiában.** Dr. Brunner Lajos szemorvos tegnap, szerdán d. u. 6 órákor tartotta III. előadását a látásról és a vakaságról. Ma, esütőtörkөн pedig ugyancsak 6 órákor a modern szocializmusról tartja folytatolagos előadását a jogakadémia professzora, dr. Kovács Gábor. Mind a két előadás helye a Kereskedelmi Akadémia diszterme.

— **Adomány tanyai iskolára.** Kenyeres Károly debreceni földbirtokos tegnap arról értesítette a tanácsot, hogy a Kisszepesen emelendő iskola céljaira a Szepeshalom közelében fekvő birtokából 800 négyszögöl területet ingyen felajánl. A városi tanács hálás köszönettel fogadja a Kenyeres áldozatkészségét s reméli, hogy az iskolához szükséges másik fél hold földet a szomszédos birtokosok szintén átengedik az iskola céljaira.

— **Nyiregyháza emlékirata törvényhatóságért.** A szomszéd Nyiregyháza r. t. város képviselőtestülete tegnap közgyűlést tartott, melyen Bogár Lajos, ifj. L. Kovács András, Belfy András, Somogyi Gyula, dr. Prok Gyula és dr. Meskó László orsz. képviselő felszólalásai után elhatározták, hogy a törvényhatósági jog elnyerését kérő emlékiratot husztagu küldöttséggel a belügyminiszter elé terjesztik. A küldöttséget Vay Gábor gróf főispán és Meskó László képviselő fogják vezetni.

— **Katonák az aratásnál.** Hogy a munkások szervezkedésével szemben készületlen ne maradjanak a gazdák az aratási munkanapok jöttével, ők is keresik a módokat, hogy érdekeiket megvédjék. Pestvármegye közönsége most azt határozta el, hogy feliratot intéz a képviselőházhoz azzal a kérelemmel, hogy sztrájk esetén a katonaságot aratási munkára engedjék át. Azt kéri a feliratban, hogy a katonaság földműves munkához értő részét, akár szabadságolás, akár önként való ajánkozás, akár kivezénylés útján az aratási munkákhoz kivezényeltessék. Pestvármegye törvényhatósága most megkereste Hajdumegye közönségét is, hogy intézzen hasonló tartalmú feliratot a képviselőházhoz.

— **Keresztény szocialista népgyűlés.** A keresztény szocializmusnak a tanait, látszik, Hajdumegyében is terjeszteni akarják. Erre vall legalább az, hogy Hajdudorog közönségben február 3-án nagy népgyűlés lesz, melynek során az ottani katolikus lelkész a keresztény szocializmusról tart előadást.

— **A munkaadók szövetsége** dolgában az ipartestületi szakosztályok tegnap befejezték előkészítő munkálataikat. Az egyes szakosztályok kiküldött bizottságai most a szövetség alapszabályain dolgoznak s ha ezzel készen lesznek, ugy szakosztályonként megalakul a munkaadók szövetsége.

— **A mai felolvasó-est,** mely délután 5 órákor tartatik meg a róm. kath. főgimnázium disztermében, a következő program szerint fog lefolyni: 1. Liszt Ferenc: „15-ik Rheprodia”, zongorán előadja Fekete Oszkár ur. 2. Gyöngyi László: Az „Abécés néni”, szavalja Szakács Ilus urleány. 3. a) Weber: „Agatha”, nagy ária a „Büvös vadászól”, b) Taubert: „Madárdal”, éneklő Radó Anna urleány. Zongorán kíséri Fekete Oszkár ur. 4. „Szinházi előadások s Szinészek a rómaiaknál”, Irta s felolvassa Dr. Szűts István ur. 5. Grieg G.: „F. dur Szonáta”, hegedűn előadja Dénes Arthur ur, zongorán kíséri Drumár János ur. Ezen érdekesnek ígérkező felolvasó-estre jegyek kaphatók Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

— **Nagy hó a Hortobágyon.** Farkas Bertalan mátai biztos jelentette tegnap, hogy a Hortobágyot közel félméter magas hóréteg fedi. A keményebb napokon szinte elviselhetetlen odakint a hideg. A hóban mindennap találnak megfagyott állatokat, főleg foglyokat, a melyek néha tízével-huszával fagnak meg egy helyen. Néha-néha farkas is felbukkan a pusztán.

— **Új szeszgyárak Szabolcs vármegyében.** A pénzügyminiszter Megyery Géza kuriai bíró, kir. törvényszéki elnök vasmegeyeri, Boró Béla pusztabánházi és dr. Ujfalussy Dezső mihálydi birtokain mezőgazdasági szeszgyárak üzemét engedélyezte. A szabolcsmegeyeri szeszgyárak száma ezzel 42-re szaporodott.

— **A ló- és szekérosszeírás** a mai napon befejeztetik; felhívja ennél fogva a tanács az érdekelt közönséget, hogy a jelentkezést a mai napon mulhatatlanul teljesítsék; mert a mulasztások a törvény értelmében meg fognak büntetettetni s lovaiknak utólagos bejelentésére kötelezettek.

— **Meggyilkolt asszony.** A debreczeni rendőrségnek táviratilag jelentik Mezőtúrról, hogy egy 30-32 éves, magas termetű, hoszszas, borotvált arcú, kockás ruházatu férfi meggyilkolta Nagy Borbála ottani asszonyt. A gyilkos Debreczen felé menekült. A gyilkost a debreczeni rendőrség is keresi.

— **Apamének megvizsgálása.** Az apamének törvényesen előirt vizsgálatát ma délután tartja meg a ménesrendező bizottság, az epreskerti telepen. A vizsgálaton részt vesz Perczel százados, a katonai méntelep parancsnoka s a telep tisztjei is.

— **Az ebadó.** A városi adóügyosztály ez uton tudatja a közönséggel, hogy az ebvédjegyek megérkeztek és az adóügyosztálynál husz fillérért kaphatók.

— **Zongora, pianino, harmonium, eredeti mester-hegedű, gramophon és lemezei; cimbalom-vételnél ingyen tanítás.** Ki venai akar, ár és minőség végett tekintse meg Komáromy M. céget, Piac-utca 69. szám alatt.

— **Báli legyezők, fésűk, kefék, hajtűk, szappanok** legnagyobb választékban, igen

olcsón MENTZE HENRIK ujdonságok áruházában kaphatók, Kossuth-utca 4-ik szám alatt.

— **Nagyszabású álarcosbál** a Korona vendéglő nagytermében, 1907. február 3-án. Boston órák egész nap tartatnak.

— **Az olvasó közönség figyelmébe.** Folyóiratok, szépirodalmi, üzleti — egyszóval mindennemű könyvek, egyszerű vagy diszes bekötésére ajánljuk Antalfy könyvkötészetét Piac-utca 31., a városházzal szemben; ahol igen csinos munkák készülnek.

— **Valódi francia és amerikai gummi különlegességek** legnagyobb választékban Schön Sándor keztyű, kötöszér és orvosi műstertárában, Debreczenben, Piac-utca 12, Stenczinger-ház.

— **Ninos fa Debreczenben,** de van jó meleg alsó ing, alsó nadrág, bélelt keztyű és harisnyák a Nyakkendő király uridivat üzletében a főposta mellett, ahol tulhalmozott raktár miatt ezen cikkek leszállított árban kaphatók.

— **Timár-utca 9. számú ház 9 hold és 140 négyszögöl ondódi földjével,** Nagyszepepen 67 és fél hold tanyaföld eladó. Ertekezhetni ugyanott.

LEGSZEBB KALAPOK FEKETENEL

Polónyi bukása.

— Távirati tudósítások. —

Debreczen, jan. 31.

Polónyi beszélgetést folytatott egy intímusával és elmondta, hogy 6 hétfőn elutazik délre és ott huzamosabb ideig fog tartózkodni, mert egészsége nagyon megromlott és erős tatarozásra szorul. Csak tavasszal jön haza és akkor utókurára megy Köröskénybe.

Kossuth Ferenc védi Polónyit azok ellen, akik még most is támadják őt.

— Az ország és nemzet érdeke — így érvelt ma is a képviselők között — hogy ez az ügy végre-valahára már befejeztessék. Polónyi állásfoglalását nem szabad kicsinyelni. Polónyi igenis kijelentette, hogy lemond állásáról. Lemond azért, mert nem akarta, hogy a hazai és a külföldi sajtó állandóan válsághírekről írjon, nehogy ezzel a kabinet állását és erejét gyöngítse éppen akkor, mikor Ausztriával szemközt kemény gazdasági harcot kell vívunk. Mivel pedig a képviselőház egyhanguan helyeselte Polónyi igazságügyi javaslatát és programját, első kötelességünk, hogy mi teljes elismerésünket nyilvánítsuk működése és programja iránt. De nekünk, mint elvtársainak, több kötelességünk is van Polónyi iránt. Nem szabad megengednünk, hogy Polónyi azzal a kedvezőtlen körülménnyel menjen a bíróság elé, mintha az ő kabinetje és pártja is elejtette volna. Ennélfogva a párt mai határozatában ki kell jelenteni, hogy a párt bizik abban, hogy a bíróság igazságot szolgáltat Polónyinak.

Polónyi utódját illetőleg még mindig Holló Lajos jelöltsége van előtérben. Egy tekintélyes képviselő tegnap a Ház folyosóján kijelentette, hogy a jelen pillanatban olyan a helyzet, hogy tisztán Hollótól függ, akar-e miniszter lenni, vagy sem. Ebből azt lehet következtetni, hogy a kormány az igazságügyi tárcát felajánlotta Hollónak, aki azonban végleges választ még nem adott.

Késő éjjel a következőket telefonálja tudósítónk:

Polónyi ügye a minisztertanácsban.

Polónyi Géza ma reggel készítette el lemondó kérvényét, melyet délben vitt el Wekerléhez. A miniszterelnök azonnal minisztertanácsot hívott össze, amelyen felolvasta a lemondó kérvényt. A minisztertanács tudomásul vette a lemondás indoklását, amelyben azt mondja Polónyi, hogy lemond, mert sem a bíróságot, sem annak

pártatlanságát, sem az igazságügyminiszteri szék méltóságát nem engedi meg a gyanu árnyékával sem elhomályosítani, mintha befolyásolni akarná az ügyben itélkező bíróságot. A minisztertanács után Kossuth és Apponyi felkeresték Polónyi, kivel hosszasan tanácskoztak. Polónyi, akinek felmentése a pénteki hivatalos lapban jelenik meg, a függetlenségi párt mai értekezlete után akarta benyújtani lemondását, de a képviselőházban tegnapi történet események megváltoztatták eredeti elhatározását.

A függetlenségi-párt és Polónyi.

Budapest, január 30. Az országos függetlenségi és 48-as párt ma este Kossuth Ferenc elnöklése mellett népes értekezletet tartott, amelynek napirendjére Polónyi lemondása volt kitűzve.

Az értekezletet Kossuth nyitotta meg és azt hangsúlyozta, hogy az elnöki székben kötelessége kiemelni, hogy Polónyi Géza harminc éve hűségesen küzdő bajnoka a függetlenségi-eszméknek. Meggyőződése, hogy Polónyi lemondásával hazafias kötelességet teljesített. (Igaz! Ugy van!)

Gróf Apponyi Albert nem mint miniszter, hanem mint párttag szólt fel. Nem kötelessége kutatni a lemondás indokait, de két körülményre rá kell mutatnia, hogy távozó minisztertársa 30 év óta tagja ennek a pártnak, amelynek annyi nehéz küzdelmében vett igenis tevékeny részt. Ő maga is sok kemény vágást kapott a multban Polónyitól, akinek érdemeit, tehetségét minden függetlenségi embernek el kell ismernie.

De rá kell mutatnia — folytatta Apponyi — arra is, hogy a nemtelen támadások nem érintették Polónyi miniszter ténykedését és így szó sem lehet arról, hogy a támadások a kormányzatot érintenék. — Erély, buzgalom, tudás tekintetében Polónyinak elismerését nyilvánítja. Meggyőződése, hogy a sajnálkozás kifejezésére ezek elégségesek és azt hiszi, hogy maga Polónyi, mint jogászember azt mondaná, hogy a bíróságnak más testület ne pragindikáljon.

Apponyi, akit beszédéért lelkesen megéltjezték, az alábbi indítványt terjesztette az értekezlet elé.

A függetlenségi és 48-as párt Polónyi Gézának az igazságügyi kormányzat vezetésében kifejtett tevékenységét helyesli, az általa benyújtott törvény javaslatokért őszinte elismerését fejezi ki és a miniszteri székben való távozását sajnálja, de egyben méltányolni tudja, hogy ügyének bíróság elé vivésével beadta lemondását. Távol van a párttól, hogy Polónyi lemondásával az ellene emelt vádakat bizonyítva látná és bizalommal várja a bíróság ítéletét.

Az indítványt a párt éljenzéssel fogadta, csak gróf Károlyi István és gróf Zichy Wladimir kívántak némi módosítást, míg gróf Bethlen István, Bizony Ákos és Nagy Dezső változtatás nélkül ajánlják elfogadásra.

Kossuth elnök bezárja a vitát s kimondja, hogy az indítványt csak-

nem egy hangulag fogadta el a párt, csupán az interpellálásból ered némi ellenmondás. Kossuth azután azt mondja, hogy ez a hajsza nem elégszik meg egy emberrel és csak az a hajsza célja, hogy a függetlenségi párt és a koalíció soraiban bomlást okozzon. Hiszi, hogy a párt egységesen kitart és Polónyi tisztán kerül ki a hajszából.

A párt határozatát a képviselőház holnapi ülésén Hoitsy Pál fogja napirend előtt a Ház elé terjeszteni.

Éjszakai hírek.

*) **Robbanás a pályaudvaron.** Gerhardt József 28 éves vasuti munkás az éjjel a keleti pályaudvarnak Csömöri-ut felőli részén a vágányok között kezében égő lámpással hazafelé jött. Megállt egy váltó mellett, ahol eddig ki nem derített okból gázömlés volt. A kiömlő gáz a lámpától meggyuladt és felrobbant, Gerhardt arcán és kezén súlyos sérüléseket szenvedett.

*) **Fegyházra ítélt színész.** Az elmúlt nyáron báró Pongrácz Jenőné, mikor üdüléséből hazaérkezett, az a kellemetlen meglepetés várta, hogy Baross-utcai lakásából, míg távol volt, mintegy 12,000 korona értékű ékszer és ezüstnemű tűnt el. Kitért, hogy a tolvaj ifj. Csik Imre szerződés nélküli színész, akit a budapesti kir. büntető-törvényszék 3 évi fegyházra ítélt tegnap.

Távirat és telefon.

Rudolf kir. herceg emléke.

Bécs, január 30. Rudolf trónörökös halálának évfordulója alkalmából a szarkofág virágokkal van díszítve. Reggel 8 órakor megjelent ő felsége, aki úgy a trónörökös, valamint Erzsébet királyné szarkofágjánál esendes imát mondott és azután visszatért a Hofburgba.

A Máv. elnökgazgatója ellen.

Budapest, január 30. A képviselőház mai ülésének végén Batyányi Tivadar gróf a m. á. vasuti mizériákról emlékezett meg s támadta Ludvig elnökgazgatót, aki, — szerrinte — szerencsétlen vasuti politikájával katasztrófa elé viszi az államvasutakat. A régi rendszer embereinek távozni kell az államvasutak vezető-helyeiről, ezt joggal kívánom, — így végzi nagy feltűnést keltő beszédjét.

THE CASTLE MAKE MFG CO
NYAKKENDŐK
KIZÁRÓLAG FEKÉTÉNÉL.

Törvényszék.

Összeégett gyermek.

A gondatlanság áldozata.

— január 31.

A debreceni törvényszék két hadházi ember felett mondott tegnap ítéletet gondatlanságból okozott emberölés miatt.

A mult évi szeptember 23-án történt, hogy Gál Albert és Rácz Sándor hajduhad-

házi lakosok tanyáján tűz támadt, amelynek az öt éves Rácz József esett áldozatul.

Gál és Rácz a kis fiúval az előző napon mentek ki a tanyára és az ott levő istállóban aludtak. Reggel a két földműves az istállóban tüzet rakott és reggelit készített, majd kimentek dolgozni a tengeri földre, a gyermeküket pedig ott hagyták alva.

Alig kezdtek munkához, mikor látták, hogy az épület lángban áll. Kétségbeesve rohantak az épülethez, amelynek teteje már akkor beszakadt, maga alá temetvén a gyermeküket és az istállóban levő két tehenet.

A tüzet nehezen tudták eloltani és a romok között, a jászolban találták a gyermek megszenesedett holttestét. Ugyancsak szénné égett a két tehén is.

A vizsgálat megindult és a két embert gondatlanságból okozott emberölés miatt helyezték vád alá.

Kerekes János elnöklete alatt tegnap volt ebben az ügyben főtárgyalás. A két vádlott azt állítja, hogy ők a tüzet eloltották s azt a gyermek, aki később felébredhetett, maga gyujthatta meg, amit bizonyítani lát-szik az a körülmény, hogy a gyermek hulláját nem ott találták meg, ahol alva hagyták.

A törvényszék Gált 30 korona, Ráczot pedig 15 korona pénzbüntetésre ítélte, amibe azok belenyugodván, az ítélet jogerőre emelkedett.

§ **Meglötte nyul helyett.** Ábel József 47 éves egyeki kerülő az őszön rálőtt egy nyulra, de azt nem találta el, hanem a golyó a közelben dolgozó Tóth Józsefet érte, aki hetekig fektült a szenvedett sérülések miatt. A törvényszék tegnap jogerős ítélettel 14 napi fegyházra ítélte a nyulvadász kerülőt.

§ **Megütötte a rendőrt.** A vasuti állomás III. osztályu éttermében Rostás Majlát Lajos 32 éves kézműáros a mult év nyarán összeszólalkozott Reiner Károly főpincérrrel s úgy viselte magát, hogy a rendőrnök be kellett kisérnie a központra, Rostás azután az uton megütötte az öt kisérő rendőrt, amiért hatóság elleni erőszak vétsége címén a törvényszék tegnap 14 napi fegyházra ítélte.

Egyesület.

A közgyűlési egyesület ülése. A debreceni közgyűlési egyesület ma délután 5 órakor, Szántó Győző elnöklete mellett, a kereskedő társulat palotájában ülést tart.

Kiadja: a „**Debreczen**“ Hírlapkiadó Részvénytársaság.

Se fáradtság, se kiadás

nincs kimélve a SCOTT-féle EMULSIO előállításához szükséges nyers anyagok vásárlásánál, csak azért, hogy valóban a legjobb és legjobb minőségű csukamájolaj, valamint alfoszphorsavas méz és nátron biztosítassék részünkre. Ezen kizárólag első osztályu anyagok műszaki gyakorlatot és szinte kíméletlen tisztaságot magában f gláló sajátosságos SCOTT-féle eljárás á tal dolgoztatnak fel és a készítmény nemcsak jó ízű és feltétlenül könnyen emészthető, hanem rendkívül hatásos és sokkal hatásosabb, mint a közönséges csukamájolaj. A gyöngesség összes eseteiben, legyen az akár testi, akár betegség következménye, akár felnőt betegről akár gyermekről van szó, a SCOTT-féle EMULSIO minden esetre felülmulhatatlan erősítő szer.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza“
Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerházaiban.

Állandó Maradékvásár!

Finom Ruhaszövetek
 Costüme Kelmék
 Fekete szövetek
 Ruhaselymek
 Bluzselymek
 Flanell, Delinek
 Barchet és Kretonokból

≡ féláron ≡

mindennap újabb és újabb maradékok.

Bosz nayJ. és Társa
 divatáruházában

Debreczen, Kossuth-utca 5.

Tejes bárányokat

frissen leölve körülbelül
 5 kiló súlyban, bérmentve
 szállít bármely postaállo-
 másra darabonként 8 K ért

ifj. Lőrincz Mózes

Barot (Háromszék megye.)

ad. 3833. m. h.
 1906.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város utain
 elültetve levő

eperfáknak

az 1907. évben szükséges gondozá-
 sára zártajánlati versenytárgyalás
 hirdettetik.

A pályázati feltételek a városi
 mérnöki hivatalban (Simonffy-utca
 2/6. II. em.) a hivatalos órák alatt
 (délelőtt 8-1-ig) megtekinthetők s
 ugyanott a szükséges felvilágosítások
 megadatnak.

Ajánlattevők f. 1907 évi február
 hó 12-én déli 12 óráig 200 korona
 bánatpénzt kötelesek letenni kész-
 pénzben vagy óvadékképes érték-
 papirokban.

Az írásbeli zárt ajánlatok folyó
 1907. év február hó 13-án, délelőtt
 10 óráig a polgármesteri hivatalhoz
 nyújtandók be s ugyanazon nap
 d. e. 11 órakor a városház nagy-
 termében nyilvánosan bontatnak fel.

A pályázatra mindenekben a
 pályázati feltételek az irányadók.
 Debreczen, 1007 január hó 24-én.

99

Városi Tanács.

A Harmat-Créme

arczsépitő és bőrápoló kenőcs.
 mely teljesen ártalmatlan és
 sem higanyt, sem olmot nem
 tartalmaz, a legrövidebb idő
 alatt megszüntet mindenféle
 szepőt, májfoltot, pattanást, bőr-
 atkát, (mitesser) s bőrbajokat.
 Kisimítja a ránczosodni kezdő
 arczbőrt s azt fehéré, tédvé
 teszi. — Legjobb óvszer a szél
 és a nap befolyása ellen az
 arczra. Nem zsiroz, tehát nappal
 is használható. Hatása gyors és
 biztos.

Egy tégely Harmat-Créme 1 K.

Készítőhely s főraktár

Mihalovics Jenő gyógytára

Debreczen, Főpiac 31.,
 városházzal szemben. 22

Modern lakóházak, villák
 valamint egyéb

épületek tervezését

és felépítését, művezetést, épületbec-
 lést stb. vállal,

Pavlovits Károly

21 műépítész

Debreczen, Kossuth-utca 26. sz.

Ha köszvényben, reumában, ischiásban
 ●●● szenved, — vegyen egy üveg ●●●

Dr. FLESCHE féle

KÖSZVÉNY-SZESZT,

mely csusz, köszvényt, reumát, kéz-, láb-,
 hát- és derékfájást, kezek és lábak gye-
 neségét, fájdalmakat és daganatokat biz-
 tosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő
 alatt észlelhető. Kapható dr. Flech E. M.
 „Magyar korona“ gyógyszerárában, Győr,
 Baross-ut 24. sz. — Másfél decziliteres üveg
 ára 2 kor. Huzamosabb használatra való
 „Családi“ üveg ára 5 kor., 3 kis vagy 2
 „Családi“ üveg rendelésnél már bérmentve
 utánvétellel küldjük.

1914 Szt. Louisi világhírlitási legfőbbérem: Grand Prix

Kérjen csak **Globusz** fémtisztító kivonatot

Globusz védjegyvel a város csikban

mert sok rossz utánzás történik.

Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. rt. Lipcse és Eger

KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK

HITELSZÖVETKEZETE

Csapó-utca 1. szám. Piac-utca 14. szám, (sarok) Hajdu-ház.

1907. január hó 1-ével kezdi meg műkö-
 dését. — Minden évtársulat 5 évre alakul. 17

Egy törzsbetét 50 fillér, mely hetenként avagy ha-
 vonként fizetendő.

Vidéki tagok befizetéseiket bérmentve postai befizetési lapok útján teljesíthetik.
 Az eddigi tagok száma 929, kik 6030 törzsbetétet jegyeztek, a mi évi 156,780 korona
 vagyis 783,900 a korona befizetésnek felel meg egy évtársulat tartamára.
 Minden törzsbetét (50 fillér, — 25 kr.) után 100 korona kölcsön vehető fel, mely
 50 fillérben befoglaltatik a kamat is, tehát külön kamat nem fizetendő.
 Betétkönyvek naponta d. e. 9-12-ig, délután pedig 3-5-ig válthatók szövetkezetünk
 helyiségében.

Dr. Szöllős Dezső,
 jogtanácsos.

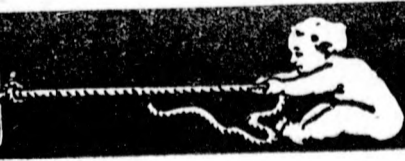
Kozma László,
 elnök.

Thieszen Arthur,
 ügy. igazgató.

„Vigyázn ezen

bejegyzett

védjegyre

„Vigyázn ezen

bejegyzett

védjegyre.”

AGGÓDÓ ANYÁK

vézna, gyenge, a fejlődésben visszamaradt gyermekük érdekében emlékezzenek az

EGGER-EMULSIÓRA,

mely szer orvosi szakvélemény alapján, hivatva van a kisedek él- és fejlődéskepes-
 ségét teljes mérvben helyreállítani.

— A NÁDOR GYÓGYSZERTÁR Budapest, VI., Váci-körut 17-ik szám. —
 bárkinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében (csomalolás
 és portóért).

— Egy eredeti nagy üveg EGGER-EMULSIÓ 2 korona. —

Kapható Debreczenben: Balázs Öcön, Füleky Pál, L. Kovács Nádor, Koczián Dezső, Mihalovits Jenő, Muraközy
 László, Radákovits Géza, Grósz Nagy Ferenc, Sziltes Ferenc, Sóth Béla gyógyszerészeknél.

Apró hirdetések

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükségesség bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Melyik intelligens fiatal úri ember volna hajlandó, egy fiatal úri leányt szórakozásból francia nyelvre tanítani. Ajánlatokat „Denise” jelige alatt a kiadóba kérek.

Fővárosi fiatal izraelita ügyvéd, 2 éves jó forgalmu irodával nősülni óhajt. Ajánlatok „Boldogság” jelige alatt az „Általános Tudósító” hirdetési osztálya, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. szám alá kéretnek küldeni.

Fiatall 15-16 éves leányt keresek mindenestnek, azonnali belépésre, Szappanos-utca 16. szám.

Eladó. Egy honvédtiszti egyenruha teljes felszereléssel jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Ügynökök magas jutalékkal vagy fix fizetéssel, állandó pénzszerzésre tehetnek szert, ha könnyen ajánlható, jól bevezetett ezikket ismerősek körében forszírozzák. — Ajánlatokat a kiadóhivatal elfogad.

Lapelárusítók, fiúk, asszonyok, férfiak újságárusításra felvétetnek a „DEBRECZEN” kiadóhivatalában Arany János-utca 2. szám.

Egy ügyes fiatal fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre felvétetik Rankay György fűszerüzletében, Boesky-tér 12. 84

Gouvérirozást 3 krajeártól kezdve elvállal Róza Ignátz női felöltő- és kalap áruháza, Debreczen, Kistemplombazár.

Harisnyakötő iparvállalat. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emilnél, Debreczen, Tisza-palota.

Az Ondódon egy félnyilas föld eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Egy tanuló fizetéssel felvétetik Darvas Miksa fűszerüzletében, Teleki-utca sarok.

1 kg teasütemény 70 kr., 1 kg hámozott mogyoró 88 kr., 1 drb seprű 8 kr., 7 drb narancs 10 kr., 7 drb citrom 10 kr., 1 liter finom tearum 80 kr. Glück Izidor fűszer üzletében, Péterfia-utca. Telefon 42.

Kerestetik: két szoba, előszoba, lehetőleg gázvilágítással, irodai ezéla, Piacz-utczán. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Lakás kerestetik. Két szobás lakás előszobával május 1-re kerestetik. Értekezhetni Eötvös-u. 10. sz. a.

Koszt. Uriemberek kitűnő házi kosztot kaphatnak úri háznál, jutányosan. Kihordás is elfogadtatik. Beretzky, Arany János-u. 20.

Egy fiatal fodrász segéd azonnali belépésre alkalmazást keres. Boldogfalva-u. 23.

Biztos eredményt ér el mindenki, ha a
DEBRECZEN
apróhirdetési rovatát igénybe veszi.
Kiadóhivatal: Arany János-utca
2-dik szám.

Tiszta fej!
Erős idegek!
Egészséges alvás!

szerezhető, ha állandóan élvezzi az

alkoholmentes

Ceres Almaíz

81

Új szüret! Jelentékenyen olcsóbb!

Legfinomabb s legkellemesebb itató ital bálakon

GEORG SHICHT, A.-G.

„CERESWERKE”-osztály, Aussig a. d. E.

!! Mélyen leszállított árak !!

Különösen kiemelendők:

75 cm. széles Anna flanel métere 17 kr.
Jó mosó velez és flanel métere 25, 28,
32 kr. — 120 cm. széles Angol Cheviot
métere 55, 75, 80, 90 kr. — 120 cm. széles
tisza gyapju kockás Cheviot métere 70 kr.
1 db mosó zefir bluz 70 kr.
1 darab flanel bluz 2 frt.

Fekete és színes férfi nyakkendők
óriási választékban,
feltűnő olcsó árakhoz!
Maradékok félárban.

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat- és szőnyegáruház. 2

Köszvény!

ellen ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja és rendeli betegeinek a híres

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszert.
egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k.
65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
Debreczen.

Csuz!

PURUS hajregenerator

Kartschmaroff. — Nem hajfesték!!!

P
U
P U R U S
U
S

A hajnak eredeti ifjúkori színét és fényét adja vissza!

KARTSCHMAROFF drogéria BUDAPEST, o o o
Rákóczy-ut 39. szám.

Nem kell gyógyszer,

ha naponta reggeli előtt egy pohár valódi **BARACK** pálinkát iszunk.

Kitűnő gyomortisztító és étvágygerjesztő.

3 literes üvegben franko szállítja 12 koronáért
Gál Mór termelő Kecskeméten,

Donogán és Somossy

—DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR—

Menyasszonyi kelengye
Női divat szövetek
Velezek — Selymek

Óriási szőnyegraktár

!! Linoleum !!

WILDNER-féle Reumaszesz

vagy **Erofluid** biztos s kiváló hatású a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m.:
köszvény, csusz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen. Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalomkat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.
Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 40 korona. Főraktárak Budapest: Török József ur gyógyszerertárában, Király-utca 12., Andrássy-ut 26. és Dr. Egger A. ur gyógyszerertárában, Váci-körút 17. szám, ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerertárában, valamint a készítő

WIDNER GYULA gyógyszerésznél,

Sátoralja-Ujhely. — Ugyszintén Debreczenben:
Tóth Béla, Mihalovits Jenő és Grósz Nagy Ferencz gyógyszerészeknél. 82

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. Kairói arany-
érem 1895. Londoni aranyérem 1896.

Kitűnő minőségű

== pörkölt ==

Kávé,

mely izre, aromára és zamatra felülmulhatlan, naponta friss pörkölés kapható 24

Félegyházi János

motorüzemű kávépörköldéjében
Piacz- és Miklós-utca sarok.